

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ГОТЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ

підготовки бакалавра
спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа
освітньо-професійної програми Готельно-ресторанна справа

Силабус навчальної дисципліни «ГОТЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ» підготовки бакалавра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа, за освітньо-професійною програмою Готельно-ресторанна справа.

Укладач: Терещук Оксана Степанівна, кандидат географічних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанного господарства
протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

проф. Ільїн Л.В.

I. Опис навчальної дисципліни „Готельна індустрія”

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа Освітньо-професійна програма: Готельно-ресторанна справа	Вибіркова
Модулів – 3		Рік підготовки – 3
Змістових модулів – 3		Семестр – 5
ІНДЗ: є		Лекції – 26 год.
Загальна кількість годин – 150		Практичні – 28 год.
Тижневих годин: аудиторних – 3	Бакалавр	Самостійна робота – 86 год. Консультації – 10 год. Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач: Терещук Оксана Степанівна, кандидат географічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Телефон 0632286740

Електронна пошта: t.oksana777@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Потапова, 9, корпус С СНУ імені Лесі Українки

Кафедра – туризму та готельного господарства

Факультет – географічний

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

У сучасному періоді глобальної економіки готельна індустрія відіграє важливе значення у розвитку суспільства. Тому сьогодні важливо дослідити особливості функціонування та сучасний стан готельної індустрії світу та України.

Навчальна дисципліна «Готельна індустрія» висвітлює теоретичний матеріал щодо сутності економічних явищ і процесів в готельній індустрії України та світу, їх взаємозв'язків, розвиває у студентів практичні навички аналізу світового, державного та регіонального ринку готельних послуг.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни

Пререквізити: „Організація готельного господарства”, „Організація ресторанного господарства”, „Менеджмент туризму та готельно-ресторанного господарства”.

Постреквізити: „Рекреаційні комплекси”, „Курортна справа”.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни „Готельна індустрія” є формування спеціальних професійних знань у студентів з теоретичних засад організації та функціонування підприємств готельної індустрії в Україні та світі, розвиток навичок пізнавальної діяльності в сфері гостинності, а також вивчення особливостей функціонування готельної індустрії у різних регіонах світу.

Завдання курсу:

- дати студентам глибоке уявлення про історичні аспекти розвитку готельної індустрії України та світу, основні чинники розвитку і методи вивчення цього виду господарської діяльності;

- пояснити принципи законодавчого забезпечення і багаторівневого регулювання, організацію та управління готельною індустрією;
- вивчення теоретичних особливостей функціонування готельної індустрії світу та України;
- дослідження сучасного стану та тенденцій розвитку готельної індустрії;
- визначення територіальних особливостей розвитку готельної індустрії у світі;
- підготовка до практичної діяльності у сфері гостинності.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- особливості функціонування та розвитку готельної індустрії;
- основні підходи до класифікації підприємств готельної господарства;
- особливості міжнародного нормативно-правового регулювання готельної індустрії;
- міжнародні готельні ланцюги і їх значення у розвитку сучасного туризму;
- особливості функціонування та розвитку готельної індустрії у різних регіонах України та світу.

вміти:

- визначити соціально-економічні чинники розвитку готельно-ресторанного господарства;
- використовувати методика дослідження ринку готельних послуг у світі;
- використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність суб'єктів готельної індустрії;
- аналізувати сучасні тенденції розвитку готельної індустрії;
- визначати особливості функціонування готельної індустрії у різних регіонах світу;
- прогнозувати розвиток готельної індустрії.

4. Результати навчання (компетентності).

Протягом вивчення дисципліни «Готельна індустрія» у здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня повинні сформуватися такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні компетентності (ФК)

СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності;

СК 03. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни;

СК 11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності;

Програмні результати навчання (РН)

РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук;

РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства;

РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;

Знання, отримані при вивченні дисципліни, сприятимуть більш якісному освоєнню фахових дисциплін, підготовці наукових статей та здійсненню досліджень в наукових роботах.

5. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Тема	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль I. Теоретичні засади готельної індустрії						
Тема 1. Історія, становлення та розвиток готельної індустрії	10	2	2	5	1	2
Тема 2. Структура готельної індустрії	10	2	2	5	1	2
Тема 3. Міжнародне регулювання підприємств готельної індустрії	10	2	2	5	1	2
Тема 4. Особливості та розвиток міжнародних готельних мереж.	8	-	2	5	1	2
Разом за змістовим модулем 1	38	6	8	20	4	8
Змістовий модуль II. Сучасний стан готельної індустрії України						
Тема 1. Кон'юнктура ринку готельних послуг України	9	2	2	5	-	2
Тема 2. Сучасний стан і тенденції розвитку готельної індустрії України: регіональний аспект	10	2	2	5	1	2
Тема 3. Міжнародні готельні мережі в Україні. Стан та перспективи розвитку.	9	2	2	5	-	2
Тема 4. Національні готельні мережі України. Стан та перспективи розвитку.	9	2	2	5	-	2
Тема 5. Стратегія та пріоритетні напрямки розвитку готельної індустрії України.	9	2	2	5	-	2
Разом за змістовим модулем 2	46	10	10	25	1	10
Змістовий модуль III. Світовий досвід функціонування готельної індустрії						
Тема 1. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку готельної індустрії в Європейському туристичному регіоні	13	2	2	8	1	2
Тема 2. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку готельної індустрії в Азійсько-Тихоокеанському туристичному регіоні	14	2	2	9	1	2
Тема 3. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку готельної індустрії в Американському туристичному регіоні	13	2	2	8	1	2
Тема 4. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку готельної індустрії в Близькосхідному туристичному регіоні	13	2	2	8	1	2
Тема 5. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку готельної індустрії в Африканському туристичному регіоні	13	2	2	8	1	2

Разом за змістовим модулем 3	66	10	10	41	5	10
ІНДЗ						12
Самостійна робота						
Всього	150	26	28	86	10	40

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Національні готельні мережі краї Європейського туристичного регіону та особливості їх функціонування	17
2	Національні готельні мережі країн Близькосхідного туристичного регіону та особливості їх функціонування	17
3	Національні готельні мережі країн Американського туристичного регіону та особливості їх функціонування	17
4	Національні готельні мережі країн Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону та особливості їх функціонування	18
5	Національні готельні мережі країн Африканського туристичного регіону та особливості їх функціонування	17
	Разом	86

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Поточний контроль (макс = 40 балів)														Модульний контроль (макс = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1													Модуль 2	Модуль 3				
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				ІНДЗ	МКР 1	МКР	МКР 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13						T14
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	12	20	20	20	100

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час

консультацій. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність. Вимоги до академічної доброчесності визначаються „Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СНУ ім. Лесі Українки”, що розміщується на сайті університету за посиланням: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни здачі практичних робіт, ІНДЗ, самостійної роботи повідомляє викладач на перших аудиторних заняття з дисципліни або прописує на інтернет-платформі курсу. Перескладання завдань поточного контролю та модульного контролю при вивченні дисципліни „Готельна індустрія” узгоджується з політикою ЗВО.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – екзамен. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 20 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульної контрольної роботи і додаються бали, набрані на екзамені. Переведення підсумкової семестрової оцінки, вираженої в балах, у оцінки за національною шкалою здійснюється відповідно до таблиці, уміщеної нижче.

Перелік питань до екзамену

1. Об'єкт, предмет та завдання предмету «Готельна індустрія».
2. Теоретичні основи та розвиток міжнародної готельної індустрії.
3. Основні історичні періоди розвитку ГІ.
4. Формування перших закладів гостинності (IV тис. до н.е. - V ст. н.е.).
5. Спеціалізовані заклади розміщення (VI-XV ст.), їх формування.
6. Історія становлення готельної сфери в Середньовіччя.
7. Історія становлення готельної сфери в добу капіталізму.
8. Історія становлення готельної сфери в Радянську добу.
9. Міжнародна готельна індустрія на сучасному етапі, тенденції та перспективи розвитку.
10. Сучасні тенденції розвитку готельної індустрії.
11. Умови та чинники та фактори розвитку ГІ.
12. Соціально-економічні чинники формування міжнародної готельної індустрії.
13. Державне регулювання міжнародною готельною індустрією.
14. Принципи і цілі регулювання ГІ.
15. Інформаційне забезпечення міжнародної готельної індустрії.
16. Особливості та розвиток міжнародних готельних мереж.
17. Аналіз американського та східного готельних ринків.
18. Проблеми та перспективи розвитку готельної індустрії в Україні.
19. Умови та чинники розвитку готельної індустрії в Україні.
20. Проблеми та перспективи розвитку міжнародної готельної індустрії.
21. Міжнародні готельні організації та їх роль в управлінні маркетингом послуг гостинності.
22. Форми виходу підприємств готельної індустрії на зовнішній ринок.
23. Компоненти міжнародної готельної індустрії, їх структура і взаємозв'язок.
24. Види готельних підприємств на світовому ринку та особливості їх функціонування.
25. Державні програми сприяння будівництву готелів в Україні і плани відкриття готелів в Україні.
26. Франшиза (франчайзинг) в готельній індустрії світу.
27. Східні ринки готельної індустрії.
28. Особливості і проблеми розвитку міжнародної готельної індустрії у контексті глобалізаційних процесів.
29. Загальна характеристика готельного ланцюга Wyndham Hotel Group.
30. Загальна характеристика готельного ланцюга Choice Hotels International.

31. Загальна характеристика готельного ланцюга Marriott.
32. Характеристика готельної мережі IHG.
33. Особливості індустрії гостинності в Європейському туристичному регіоні.
34. Країни-лідери за розвитком готельної індустрії в Азійсько-Тихоокеанському туристичному регіоні.
35. Особливості готельної індустрії в Американському туристичному регіоні.
36. Країни-лідери за розвитком готельної індустрії в Європейському регіоні.
37. Особливості індустрії гостинності в Азійсько-Тихоокеанському туристичному регіоні.
38. Готельна індустрія США.
39. Готельне господарство Африканського туристичного регіону.
40. Основи державного регулювання готельної індустрії України.
41. Розвиток готельної індустрії України в другій половині XIX – на початку XX ст.
42. Основи технічного регулювання підприємницької діяльності в готельному бізнесі в умовах приєднання України до ЄЕС.
43. Державні програми сприяння будівництву готелів в Україні і плани відкриття готелів в Україні.
44. Інновації в готельній індустрії України.
45. Просторова диференціація розвитку готельного бізнесу України.
46. Санаторно-курортні (оздоровчі) заклади як складова індустрії гостинності України: характеристика і основні показники діяльності
47. Стратегія розвитку готельної індустрії України. Пріоритетні напрямки розвитку ринку послуг гостинності в Україні.
48. Програми розвитку готельної індустрії в Україні. Напрями державної підтримки розвитку готельної індустрії України
49. Форми ведення готельного бізнесу в Україні.
50. Національні готельні мережі України. Історія успіху Reikartz Hotel Group, Premier International.
51. Привабливість готельної індустрії України для міжнародних інвесторів та способи виходу на готельний ринок України.
52. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії України.
53. Основні проблеми та перспективи розвитку міжнародних готельних мереж в Україні.
54. Державні програми сприяння будівництву готелів в Україні і плани відкриття готелів міжнародних мереж.
55. Принципи і цілі регулювання міжнародної готельної індустрії в Україні.
56. Характеристика готельної індустрії Північної Європи. Швеція
57. Характеристика готельної індустрії Південної Європи. Іспанія
58. Характеристика готельної індустрії Західної Європи.
59. Характеристика готельної індустрії Східної Європи.
60. Характеристика готельної індустрії Близького Сходу.
61. Характеристика готельної індустрії Північної Америки.
62. Характеристика готельної індустрії Південної Америки.
63. Характеристика готельної індустрії Південної Африки.
64. Характеристика готельної індустрії Північної Африки.
65. Характеристика готельної індустрії Східної Азії.
66. Характеристика готельної індустрії Південно-Східної Азії.
67. Характеристика готельної індустрії Південно-Західної Азії.

68. Різновиди взаємин між власником готелю (групою готелів) і управлінською ланкою готелю (готельним оператором).
69. Сутність та специфіка мережевої форми організації міжнародного готельного бізнесу. Переваги мережевої форми організації міжнародного готельного бізнесу.
70. Базова характеристика підприємств національної готельної мережі Ribus Hotel Group/
71. Базова характеристика підприємств національної готельної мережі Reikartz Hotel Group
72. Базова характеристика підприємств національного готельного оператора Premier International
73. Базова характеристика підприємств національного готельного оператора Royal Hospitality Group.
74. Продуктові та корпоративні профілі національних готельних мереж.
75. Експансія Українських національних готельних мереж на міжнародний ринок.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Готельний бізнес: теорія та практика. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури. 2009. – 472 с.
2. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661с.
3. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: Підручник.: [для вищ. навч. закл.] / За ред. П'ятницької Н. О. – 2-ге вид. перероб. та допов.– К.: Центр учбової літератури, 2011 – 584 с.
4. Клапчук В.М., Польова Л.В. Туризм і готельне господарство світу та України : історія та сучасний стан, тенденції і моніторинг : Навчально-методичний посібник / В.М. Клапчук, Л.В. Польова. - Івано-Франківськ : Фоліант, 2013.-408 с.
5. Лайко М.Ю. Мировая индустрия гостеприимства: Учебное пособие. / М. Ю. Лайко, Д. А. Штышно. – М. : Изд-во Рос. экон. акад., 2005. – 229 с.
6. Левицька І.В., Корж Н.В., Онищук Н.В. Готельна справа. Навчальний посібник.-К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, Вінниця, ПП «ГД «Едельвейс і К». 2015.- 580 с.
7. Польова Л.В. Світове готельне господарство : Навчально-методичний посібник. Київ, Видавничий дім «АртЕк», 2019. 274 с.

Додаткова

1. Агеева О.А. Туризм і готельне господарство : підручник / О.А. Агеева, Д.Н. Акуленок, Н.М. Васильев, Ю.Л. Васянін, М.А. Жукова. - М. : Екмос, 2004. - 400 с
2. Байлик СИ. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, управление, сертификация. - К.: ВИРА-Р, "Альтерпрес", 2001. - 207 с.

3. Байлик СИ. Гостиничное хозяйство. Организация, управление, обслуживание: Учеб. пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - К.: Дакор, 2006. - 288 с.
4. Бойко М.Г., Гопкало Л.М. Організація готельного господарства: Підручник. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2006. ~ 448 с.
5. Лук'янова Л.Г., Дорошенко Т.Т., Муніч І.М, Уніфіковані технології готельних послуг / За ред. проф. В.К. Федорченка. - К.: Вища школа, 2001. - 237 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч.пос. - К: Центр учбової літератури, 2007.
7. Мунін Г.Б., Зимійов А.О., Самарцев Є.В., Гаца О.О., Максимець К.П., Роглев Х.И. Управління сучасним готельним комплексом: Навч.посіб. /За редакцією члена-кор. НАН України, д.е.н., професора СІ. Дорогунцова. - К.: Ліра - К, 2005. - 520 с.
8. Мунін Г.Б., Карягін Ю.О., Роглев Х.Й., Руденко С.І. Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу. Навчальний посібник / під заг. ред. М.М. Поплавського і О.О. Гаца. – К.Кондор, 2008. – 460
9. Нечаюк Л.І., Нечаюк Н.Н. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 346 с.
10. Роглев Х.Й., Маркелов В.М. Організація обслуговування в готельних комплексах. - К.: КУТЕП, 2004. - 174 с.
11. Терещук О.С., Лисюк Т.В. Інновації у забезпеченні сталого розвитку готельних підприємств в Україні [Електронний ресурс]. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – №2. – Режим доступу до журналу: <http://easterneurope-ebm.in.ua/index.php/2-2016-ukr>
12. Терещук О.С., Лисюк Т.В., Клітюк Х.І. Ефективність інноваційних проектів готельно-ресторанних підприємств. Вісник ОНУ імені І.І.Мечникова. Серія Економіка. – 2017. – Т. 22, Вип. 7(60). – С.
11. Ткаченко Т.І., Гаврилюк СП. Економіка готельного господарства і туризму / Навч. посіб. - К.: КНТЕУ, 2005. - 179 с.
12. Туризм и гостиничное хозяйство / под редакцией Л.П. Шматько. - М.; Ростов-на-Дону : «МарТ»,2005.-352с.
13. Уніфіковані технології готельних послуг: Навч. посібник / За ред. В.К.Федорченка. - К.: Вища шк., 2001. - 327 с.

Інтернет-ресурси:

1. Реєстр свідоцтв про встановлення категорій готелям (в поточній редакції) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/RestrSvidotstvProVstanovlenniaKategorii>
2. Стандарти на зvezды HotelStars Union, HOTREC, UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hotelstars.crimea.ws/documents/standarts-of-categorization/standartyunwtohotelstars-union>
3. Classification of hotel establishment within the EU, available at: http://ec.europa.eu/consumers/ecc/docs/hotel_establishment_classification_EU_en.pdf
4. Visit England 2009. Hotel accommodation: quality standards, available at: <http://www.visitengland.com/en/stay/qualityratings>
5. Guidelines for Hotel Classification in USA & UK, available at: <http://mystikalindia.com/2012/04/guidelines-for-hotel-classification-in-usa-uk/>
6. Classification of hotels the USA”, available at: [http://ivsoi.org/archives/Understanding the New French Hotel Rating System](http://ivsoi.org/archives/Understanding%20the%20New%20French%20Hotel%20Rating%20System), available at: <http://europeupclose.com/article/french-hotel-rating-system>
7. Standards of hotel classification, available at: <http://www.worldhotelrating.com/about.php>.
8. Hotel classification system, available at: http://www.hotrec.eu/Documents/Document/20110907124426-Classification_-_update_June_2011.pdf

9. Асоціація малих готелів та апартаментів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < www.smallhotels.com.ua >.
10. Всеукраїнська молодіжна туристична асоціація «Молодіжний туризм та хостели України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < www.hostels-ukraine.com/index.php?lang=ua&mode>.
11. Всі готелі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukraina.turmir.com/ua_cat_39.html>.
12. Независимые отели. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.worldhotel.com
13. Описание отелей по странам мира. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.1001hotels.ru
14. Отели мира. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.hotels.net
15. Сеть отелей «Премьер-отели». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
16. The Leading Hotels. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.lhw.com